

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

20. dubna 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Článek 2 SEU – Hodnoty Evropské unie – Právní stát – Článek 49 SEU – Přistoupení k Unii – Nesnižování úrovně ochrany unijních hodnot – Účinná soudní ochrana – Článek 19 SEU – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Rozsah působnosti – Nezávislost soudců členského státu – Postup jmenování – Pravomoc předsedy vlády – Účast výboru pro jmenování soudců“

Ve věci C-896/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (první senát soudu pro občanskoprávní věci zasedající jako ústavní soud, Malta) ze dne 25. listopadu 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 5. prosince 2019, v řízení

Repubblika

proti

Il-Prim Ministru,

za přítomnosti:

WY,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně, A. Arabadžev, A. Prechal, M. Vilaras, M. Ilešič a N. Piçarra, předsedové senátů, C. Toader, M. Safjan, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, P. G. Xuereb a L. S. Rossi (zpravodajka), soudci,

generální advokát: G. Hogan,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. října 2020,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za sdružení Repubblika J. Azzopardim, avukat, S. Busuttilem, advocate, a T. Comodini Cachia, avukat,

* Jednací jazyk: maltština.

- za maltskou vládu V. Buttigieg a A. Buhagiar, jako zmocněnkyněmi, ve spolupráci s D. Sarmiento Ramirez-Escuderem a V. Ferreres Comellou, abogados,
- za belgickou vládu C. Pochet, M. Jacobs a L. Van den Broeck, jako zmocněnkyněmi,
- za nizozemskou vládu M. K. Bulterman a C. S. Schillemans, jako zmocněnkyněmi,
- za polskou vládu B. Majczynou a S. Żyrek, jako zmocněnci,
- za švédskou vládu C. Meyer-Seitz, H. Shev, H. Eklinder, R. Shahsavan Eriksson, A. M. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, O. Simonssonem a J. Lundbergem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi původně K. Mifsud-Bonnicim, P. J. O. Van Nuffelem, H. Krämerem a J. Aquilina, poté K. Mifsud-Bonnicim, P. J. O. Van Nuffelem a J. Aquilina, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 17. prosince 2020,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 19 SEU a článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi sdružením Repubblica registrovaným jako právnická osoba na Maltě, jehož předmětem činnosti je podpora ochrany soudnictví a právního státu v tomto členském státě, a Il-Prim Ministru (předseda vlády, Malta) ve věci žaloby ve veřejném zájmu, jejímž předmětem je zejména soulad ustanovení Maltské ústavy (dále jen „Ústava“), která upravují postup jmenování soudců, s unijním právem.

Právní rámec

- 3 Ústava obsahuje v kapitole VIII pravidla týkající se soudců, včetně pravidel upravujících postup jejich jmenování.
- 4 Článek 96 Ústavy, který je součástí této kapitoly VIII, stanoví:

„1) Imħallfin (soudci vyšších soudů) jsou jmenováni prezidentem v souladu s doporučením předsedy vlády.

2) Kvalifikačním předpokladem nezbytným pro jmenování do funkce soudce vyšších soudů je výkon advokátní praxe nebo praxe Maġistrat (soudce soudů nižšího stupně) na Maltě, popřípadě obou těchto činností, a to po dobu odpovídající celkově nejméně dvanácti letům.

3) Aniž je dotčeno ustanovení odstavce 4, předtím než předseda vlády vydá doporučení podle odstavce 1 v souvislosti se jmenováním soudce vyšších soudů [s výjimkou Prim Imħallef (nejvyššího soudce)], výbor pro jmenování soudců zřízený v článku 96A této Ústavy provede hodnocení, jak je stanoveno v čl. 96A odst. 6 písm. c), d) a e).

4) Aniž je dotčeno ustanovení odstavce 3, je předseda vlády oprávněn nepostupovat v souladu s výsledkem hodnocení uvedeného v odstavci 3:

Poté, co předseda vlády využije pravomoc, kterou mu přiznává tento odstavec, předseda vlády nebo Ministru responsabbli għall-ġustizzja (ministr spravedlnosti):

- a) ve lhůtě pěti dní zveřejní v úředním věstníku *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta* prohlášení, že se rozhodl využít uvedené pravomoci, a toto rozhodnutí zdůvodní, a
- b) v Kamra tad-Deputati (Sněmovna reprezentantů) učiní ohledně uvedeného rozhodnutí prohlášení, ve kterém vysvětlí, proč se tak rozhodl, a to nejpozději na druhém zasedání Sněmovny, které se bude konat poté, co bylo prezidentu poskytnuto doporučení v souladu s odstavcem 1.

Ustanovení první odrážky tohoto odstavce se neuplatní v případě jmenování do funkce nejvyššího soudce.“

5 Článek 96A Ústavy stanoví:

„1) Zřizuje se výbor pro jmenování soudců, v tomto článku označován dále jen jako ‚výbor‘, který je podvýborem Kummissjoni għall-Amministrazzjoni tal-ġustizzja (Komise pro správu soudnictví) zřízené na základě článku 101A Ústavy a který se skládá z:

- a) nejvyššího soudce,
- b) Avukat Ġenerali (generálního prokurátora),
- c) Awditur Ġenerali (generálního auditora),
- d) Kummissarju għall-Investigazzjonijiet Amministrattivi (komisaře pro správní vyšetřování) (ombudsmana) a
- e) předsedy Kamra tal-Avukati (advokátní komory):

[...]

2) Výboru předsedá nejvyšší soudce, nebo, je-li nepřítomen, jiný soudce, který jej zastupuje jako jeho náhradník v souladu s odst. 3 písm. d).

3) a) Členem výboru nemůže být jmenován nebo jeho funkci nemůže vykonávat ministr, parlamentní tajemník, člen Sněmovny reprezentantů, člen místní samosprávy nebo funkcionář či kandidát politické strany:

[...]

4) Při výkonu své funkce jednají členové výboru na základě vlastního uvážení a nesmí se řídit pokyny určité osoby či orgánu ani podléhat jejich kontrole.

[...]

6) Úkolem výboru je:

- a) přijímat a posuzovat vyjádření osob, které mají zájem o jmenování do funkce soudce vyšších soudů (kromě funkce nejvyššího soudce) nebo soudce soudů nižšího stupně, s výjimkou osob, na které se vztahuje písmeno e);

- b) vést stálý rejstřík vyjádření uvedených v písmeni a) a s nimi souvisejících dokumentů, přičemž rejstřík je tajný a přístupný pouze členům výboru, předsedovi vlády a ministru spravedlnosti;
- c) provádět pohovory a způsobem, který považuje za vhodný, hodnotit uchazeče o výše uvedené funkce a za tímto účelem požadovat informace od jakéhokoli orgánu veřejné moci, považuje-li to za odůvodněné;
- d) poskytovat předsedovi vlády prostřednictvím ministra spravedlnosti doporučení ohledně jeho hodnocení způsobilosti uchazečů o jmenování do výše uvedených funkcí a jejich předností;
- e) na žádost předsedy vlády poskytovat doporučení ohledně způsobilosti a předností osob, které již zastávají funkce generálního prokurátora, generálního auditora, komisaře pro správní vyšetřování (ombudsmana) nebo soudce soudů nižšího stupně a mají být jmenováni do funkce v soudním sboru;
- f) poskytovat doporučení ohledně jmenování do jakékoli jiné justiční funkce nebo funkce na soudech, o což může ministr spravedlnosti kdykoli požádat.

Hodnocení uvedené v písmeni d) je provedeno do šedesáti dnů ode dne, kdy je výboru doručeno vyjádření zájmu, a doporučení uvedené v písmenech e) a f) je poskytnuto do třiceti dnů ode dne, kdy o něj bylo požádáno, nebo v jiné lhůtě, kterou může ministr spravedlnosti stanovit se souhlasem výboru v úředním věstníku *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta*.

7) Jednání výboru jsou tajná a neveřejná a žádný člen ani tajemník výboru nemůže být vyzván, aby svědčil před soudem nebo jiným orgánem v souvislosti s dokumenty, které výbor obdržel, nebo se záležitostmi, o kterých se ve výboru diskutovalo nebo které mu byly sděleny či které sdělil on sám.

8) Výbor upraví vlastní postup a ve spolupráci s ministrem spravedlnosti musí zveřejnit kritéria, na jejichž základě je hodnocení prováděno.“

6 Článek 97 Ústavy stanoví:

„1) Není-li v ustanoveních tohoto článku stanoveno jinak, soudce vyšších soudů vykonává svou funkci do dovršení věku šedesáti pěti let.

2) Soudce vyšších soudů může být ze své funkce odvolán pouze prezidentem na návrh Sněmovny reprezentantů, která se na tom usnesla alespoň dvoutřetinovou většinou hlasů všech svých členů a odvolání požaduje na základě odůvodněné nezpůsobilosti vykonávat soudcovskou funkci (ať již z důvodu nepříznivého fyzického nebo psychického zdravotního stavu, či jiného důvodu) nebo na základě prokázaného nevhodného chování.

3) Parlament může zákonem upravit postup předložení návrhu, jakož i vyšetřování a prokazování této nezpůsobilosti nebo nevhodného chování soudce vyšších soudů dle ustanovení předchozího odstavce.“

7 Článek 100 Ústavy stanoví:

„1) Soudci soudů nižšího stupně jsou jmenováni prezidentem, který rozhoduje v souladu s doporučením předsedy vlády.

2) Kvalifikačním předpokladem nezbytným pro jmenování do funkce soudce soudů nižšího stupně či výkon této funkce je výkon advokátní praxe na Maltě, a to po dobu odpovídající celkově nejméně sedmi letům.

3) Aniž je dotčeno ustanovení odstavce 4 tohoto článku, soudce soudů nižšího stupně vykonává svou funkci do dovršení věku šedesáti pěti let.

4) Na soudce soudů nižšího stupně se použijí ustanovení čl. 97 odst. 2 a 3 této Ústavy.

5) Aniž je dotčeno ustanovení odstavce 6, předtím než předseda vlády poskytne doporučení podle odstavce 1 v souvislosti se jmenováním soudce soudů nižšího stupně, výbor pro jmenování soudců zřízený v článku 96A této Ústavy provede hodnocení, jak je stanoveno v čl. 96A odst. 6 písm. c), d) a e).

6) Aniž je dotčeno ustanovení odstavce 5, je předseda vlády oprávněn nepostupovat v souladu s výsledkem hodnocení uvedeného v odstavci 5:

Poté, co předseda vlády využije pravomoc, kterou mu přiznává tento odstavec, předseda vlády nebo ministr spravedlnosti:

- a) ve lhůtě pěti dní zveřejní v úředním věstníku *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta* prohlášení, že se rozhodl využít uvedené pravomoci, a toto rozhodnutí zdůvodní, a
- b) ve Sněmovně reprezentantů učiní ohledně uvedeného rozhodnutí prohlášení, ve kterém vysvětlí, proč se tak rozhodl, a to nejpozději na druhém zasedání Sněmovny, které se bude konat poté, co bylo prezidentu poskytnuto doporučení v souladu s odstavcem 1.“

8 Článek 101B odst. 1 Ústavy stanoví:

„Zřizuje se výbor pro soudce vyšších soudů a soudce soudů nižšího stupně [...], který je podvýborem Komise pro správu soudnictví a skládá se ze tří členů soudního sboru, kteří nejsou členy Komise pro správu soudnictví a kteří mají být zvoleni ze soudců vyšších soudů a soudců soudů nižšího stupně v souladu s předpisy vydanými Komisí pro správu soudnictví, přičemž však v disciplinárním řízení vedeném proti soudci soudu nižšího stupně jsou dva ze tří členů soudci soudů nižšího stupně a v disciplinárním řízení vedeném proti soudci vyšších soudů jsou dva ze tří členů soudci vyšších soudů.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 9 Sdružení Repubblica podalo dne 25. dubna 2019 v souladu s článkem 116 Ústavy k předkládajícímu soudu žalobu, kvalifikovanou jako žaloba ve veřejném zájmu, kterou se domáhá určení, že v důsledku stávajícího systému jmenování soudců, který je upraven články 96, 96A a 100 Ústavy, Maltská republika porušuje své povinnosti vyplývající zejména z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny. Domáhá se rovněž, aby jakékoli jmenování soudců v rámci stávajícího systému, k němuž dojde v průběhu řízení zahájeného touto žalobou ve veřejném zájmu, bylo prohlášeno za neplatné a neúčinné a aby jiní soudci nebyli jmenováni, ledaže by se tak dělo v souladu s doporučeními obsaženými ve stanovisku Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (dále jen „Benátská komise“) č. 940/2018 ze dne 17. prosince 2018 k ústavnímu uspořádání, oddělení pravomocí a nezávislosti soudní moci a orgánů činných v trestním řízení na Maltě [CDL-AD (2018)028] a v souladu s čl. 19 odst. 1 SEU a článkem 47 Listiny.
- 10 Na podporu svého návrhu sdružení Repubblica uvádí, že diskreční pravomoc předsedy vlády jmenovat soudce, jak vyplývá z článků 96, 96A a 100 Ústavy, vyvolává pochybnosti o nezávislosti těchto soudců. V tomto ohledu zdůrazňuje, že někteří ze soudců jmenovaných od roku 2013 byli velmi aktivní ve vládní straně Partit laburista (strana práce) nebo byli jmenováni způsobem, který budí podezření o vměšování politické moci do moci soudní.

- 11 Sdružení Repubblika rovněž upřesňuje, že konkrétně napadá všechna jmenování, k nimž došlo dne 25. dubna 2019, kdy byli tři soudci nižších soudů jmenováni soudci vyšších soudů a zároveň byli jmenováni tři noví soudci nižších soudů (dále jen „jmenování ze dne 25. dubna 2019“), a jakékoli další jmenování, ke kterému by mohlo dojít později. V tomto ohledu tvrdí, že tato jmenování proběhla v rozporu se stanoviskem Benátské komise č. 940/2018 ze dne 17. prosince 2018.
- 12 Předseda vlády má naopak za to, že jmenování ze dne 25. dubna 2019 jsou v souladu s Ústavou a unijním právem. Podle něj mezi těmito jmenováními a jakýmkoli jiným jmenováním soudců od přijetí Ústavy v roce 1964 není žádný rozdíl, s výjimkou skutečnosti, že na rozdíl od jmenování proběhlých před rokem 2016 byla vhodnost uchazečů navržených do příslušných funkcí v průběhu roku 2019 hodnocena výborem pro jmenování soudců zřízeným v článku 96A Ústavy. Argumenty předložené sdružením Repubblika se tak podle něj ve skutečnosti týkají všech jmenování soudců, k nimž doposud došlo.
- 13 Předseda vlády rovněž tvrdí, že předmětný postup jmenování je v souladu s požadavky čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU a článku 47 Listiny, jak je vykládá Soudní dvůr.
- 14 Předkládající soud má za to, že aspektem, který by měl v daném případě Soudní dvůr z hlediska čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU a článku 47 Listiny prozkoumat, je diskreční pravomoc, kterou články 96, 96A a 100 Ústavy svěřují předsedovi vlády v rámci postupu jmenování soudců. Dále podle něj vyvstává otázka, zda ústavní změna provedená v roce 2016 znamenala zlepšení předmětného postupu.
- 15 Za těchto okolností se Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (první senát soudu pro občanskoprávní věci zasedající jako ústavní soud, Malta) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Je třeba mít za to, že pokud jde o právní platnost článků 96, 96A a 100 Ústavy, uplatní se samostatně nebo ve vzájemné souvislosti čl. 19 odst. 1 [druhý pododstavec] SEU a článek 47 [Listiny]?
- 2) V případě kladné odpovědi na první otázku, je třeba mít za to, že pravomoc předsedy vlády při jmenování členů soudního sboru na Maltě je v souladu s čl. 19 odst. 1 SEU a s článkem 47 [Listiny], a to i s ohledem na článek 96A Ústavy, který nabyl účinnosti v roce 2016?
- 3) Bude-li konstatováno, že pravomoc předsedy vlády v souladu s výše uvedenými ustanoveními není, je třeba tuto skutečnost zohlednit při jmenování členů soudního sboru v budoucnu nebo bude mít vliv i na jmenování provedená v minulosti?“

Žádost o projednání věci ve zrychleném řízení a řízení před Soudním dvorem

- 16 Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (první senát soudu pro občanskoprávní věci zasedající jako ústavní soud) v předkládacím rozhodnutí požádal o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ve zrychleném řízení podle článku 105 jednacího řádu Soudního dvora.
- 17 Na podporu své žádosti předkládající soud v podstatě uvedl, že otázky, které jsou předmětem projednávání věci, jsou otázkami národního zájmu a odpověď na ně může mít vliv na právní jistotu spojenou se soudními rozhodnutími již vydanými různými maltskými soudy, včetně soudců jmenovaných v dubnu 2019, a na základy a kontinuitu maltského soudního systému. K tomu je podle něj třeba přičíst skutečnost, že v blízké budoucnosti dosáhne řada soudců důchodového věku a že bez nahrazení těchto soudců jinými soudci během trvání tohoto řízení by mohl tlak vyvolaný touto situací na činnost soudců setrvávajících ve funkci narušit základní právo na spravedlivý proces v přiměřené lhůtě.

- 18 Článek 105 odst. 1 jednacího řádu stanoví, že k žádosti předkládajícího soudu, nebo výjimečně i bez návrhu může předseda Soudního dvora po vyslechnutí soudce zpravodaje a generálního advokáta rozhodnout o projednání předběžné otázky ve zrychleném řízení, pokud povaha věci vyžaduje, aby byla projednána bez zbytečného odkladu.
- 19 V tomto ohledu je nutné připomenout, že takové zrychlené řízení představuje procesní nástroj, který má reagovat na mimořádně naléhavé situace [rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 48].
- 20 Kromě toho z judikatury Soudního dvora rovněž vyplývá, že zrychlené řízení nemusí být použito, pokud je z důvodu citlivé a složité povahy právních otázek nastolených v určité věci takovéto řízení stěží použitelné, zejména pokud se nejeví jako vhodné zkrátit písemnou část řízení před Soudním dvorem [rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 49].
- 21 V projednávaném případě předseda Soudního dvora dne 19. prosince 2019 po vyslechnutí soudce zpravodaje a generálního advokáta žádost předkládajícího soudu uvedenou v bodě 16 tohoto rozsudku zamítl.
- 22 Předně měl totiž sám předkládající soud za to, že věc v původním řízení není natolik naléhavá, aby odůvodňovala přijetí předběžných opatření. Dále pak rozsah účinků rozsudku Soudního dvora v projednávané věci na maltský soudní systém není sám o sobě důvodem zakládajícím naléhavost, která je nezbytným předpokladem pro projednání věci ve zrychleném řízení. Projednávaná věc konečně nastoluje citlivé a složité otázky, které odůvodňují, aby se nepostupovalo odchýlně od běžných procesních pravidel použitelných v oblasti řízení o předběžné otázce.
- 23 Předseda Soudního dvora téhož dne také rozhodl, že bude věc projednána přednostně v souladu s čl. 53 odst. 3 jednacího řádu.
- 24 Na jednání, které se konalo dne 27. října 2020, byl Soudní dvůr informován o tom, že v návaznosti na doporučení k systému jmenování soudců obsažené ve stanovisku Benátské komise č. 940/2018 ze dne 17. prosince 2018 byly v červenci 2020 provedeny v Ústavě jisté změny a že tyto změny byly předmětem stanoviska Benátské komise č. 993/2020 ze dne 8. října 2020 týkajícího se deseti zákonů a návrhů zákonů k provedení navrhovaných legislativních opatření uvedených ve stanovisku Benátské komise ze dne 17. prosince 2018 [CDL-AD (2020)019].

K předběžným otázkám

K přípustnosti

- 25 Polská vláda má za to, že předběžné otázky jsou nepřijatelné, a to ze dvou důvodů.
- 26 Zprvu polská vláda uvádí, že předkládající soud položil Soudnímu dvoru předběžné otázky za tím účelem, aby v závislosti na odpovědích na tyto otázky mohl rozhodnout o souladu ustanovení maltského práva, o která jde v původním řízení, s unijním právem. Pravomoc posoudit na základě článků 258 a 259 SFEU soulad ustanovení vnitrostátního práva s unijním právem přitom přísluší pouze Soudnímu dvoru, a nikoli vnitrostátním soudům, a pouze Evropská komise nebo členský stát mohou zahájit řízení podle těchto ustanovení unijního práva. Vnitrostátní soud proto nemůže – aniž by se dopouštěl obcházení postupu stanoveného v článcích 258 a 259 SFEU – rozhodnout o souladu vnitrostátního práva s unijním právem na základě výkladu unijního práva podaného v rámci řízení o předběžné otázce, když i samotný Soudní dvůr zastává názor, že v takovém řízení nemá pravomoc

provádět takovýto přezkum souladu. Výklad unijního práva podaný Soudním dvorem v rámci tohoto řízení tedy podle polské vlády nelze považovat za nezbytný pro rozhodnutí sporu v původním řízení ve smyslu článku 267 SFEU.

- 27 V tomto ohledu je třeba uvést, že předkládající soud – jak vyplývá z projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce – považuje za nezbytné, aby mu Soudní dvůr podal výklad čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU a článku 47 Listiny vzhledem k pochybnostem, které vyvstaly v rámci řízení o žalobě ve veřejném zájmu podané k předkládajícímu soudu na základě vnitrostátního práva a které se týkají souladu vnitrostátních ustanovení upravujících postup jmenování soudců s těmito ustanoveními unijního práva.
- 28 Řízení o předběžné otázce zavedené článkem 267 SFEU přitom představuje postup přímé spolupráce mezi Soudním dvorem a soudy členských států. V rámci tohoto postupu založeného na jasné dělbě činností mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem spadá posouzení skutkových okolností věci do pravomoci vnitrostátního soudu, jemuž přísluší posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru, kdežto Soudní dvůr se může vyslovit pouze k výkladu nebo platnosti unijního předpisu ve světle skutečností, jež mu uvede vnitrostátní soud (rozsudky ze dne 25. října 2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, bod 27, a ze dne 30. května 2018, Dell’Acqua, C-370/16, EU:C:2018:344, bod 31).
- 29 V tomto ohledu musí být úloha Soudního dvora rozlišována podle toho, zda k němu byla podána žádost o rozhodnutí o předběžné otázce nebo žaloba pro nesplnění povinnosti. Zatímco totiž v rámci žaloby pro nesplnění povinnosti musí Soudní dvůr ověřit, zda jsou vnitrostátní opatření nebo praxe zpochybněné Komisí nebo jiným členským státem v obecné rovině, a aniž je nezbytné, aby existoval spor, který se jich týká a byl předložen vnitrostátním soudům, v rozporu s unijním právem, úlohou Soudního dvora v rámci řízení o předběžné otázce je naproti tomu být předkládajícímu soudu nápomocen při řešení konkrétního sporu, který mu byl předložen (rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 47).
- 30 Je třeba také připomenout, že nepřísluší-li Soudnímu dvoru, aby v rámci řízení o předběžné otázce rozhodoval o slučitelnosti ustanovení vnitrostátního práva s právními pravidly Unie, má naproti tomu pravomoc poskytnout předkládajícímu soudu veškeré prvky výkladu vztahující se k tomuto právu, které mu umožní posoudit takovou slučitelnost pro účely rozhodnutí ve věci, jež mu byla předložena (rozsudek ze dne 26. ledna 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, EU:C:2010:39, bod 23 a citovaná judikatura). Je na předkládajícím soudu, aby provedl toto posouzení ve světle prvků výkladu takto poskytnutých Soudním dvorem.
- 31 Z toho vyplývá, že námitka polské vlády uvedená v bodě 26 tohoto rozsudku, podle níž by odpověď na otázky předkládajícího soudu v projednávané věci na základě článku 267 SFEU obcházela články 258 a 259 SFEU, musí být zamítnuta.
- 32 Zadruhé polská vláda uvádí, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, podle kterého jsou členské státy povinny stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie, nemění podstatu zásady svěřených pravomocí ani rozsah pravomocí Unie. Podle ní toto ustanovení naopak vychází z předpokladu, že vzhledem k neexistenci pravomoci Unie v oblasti uspořádání soudní soustavy je na členských státech, aby určily příslušné soudy a upravily vhodná procesní pravidla určená k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního právního řádu. Z článku 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU proto nelze vyvodit žádné zvláštní pravidlo upravující jmenování soudců nebo organizaci vnitrostátních soudů. Pokud jde o článek 47 Listiny, ten se podle polské vlády v projednávané věci nepoužije. Sdružení Repubblika totiž podalo žalobu ve veřejném zájmu, ale nedovolává se subjektivního práva, které by pro ně vyplývalo z unijního práva. V projednávaném případě se tedy podle ní nejedná o „uplatňování“ unijního práva ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny.

- 33 V tomto ohledu stačí uvést, že námitky, které v této souvislosti vznesla polská vláda, se v podstatě vztahují k samotnému dosahu unijního práva, konkrétně článku 19 SEU a článku 47 Listiny, a tedy k výkladu těchto ustanovení. Takové argumenty, které se tedy dotýkají podstaty položených otázek, proto nemohou již z povahy věci vést k jejich nepřipustnosti [rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 80].
- 34 Předběžné otázky jsou tudíž přípustné.

K první otázce

- 35 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU a článek 47 Listiny vykládány v tom smyslu, že jsou použitelné ve věci, v níž je vnitrostátnímu soudu podána žaloba podle vnitrostátního práva, která směřuje k tomu, aby rozhodl o souladu vnitrostátních ustanovení upravujících postup jmenování soudců členského státu – který je státem tohoto vnitrostátního soudu – s unijním právem.
- 36 Pokud jde zaprvé o působnost *ratione materiae* čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, je třeba připomenout, že toto ustanovení se vztahuje na „oblasti pokryté právem Unie“, a to bez ohledu na situaci, ve které členské státy uplatňují toto právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny [rozsudky ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 29, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 111 a citovaná judikatura].
- 37 V souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU tak musí každý členský stát zejména zajistit, aby orgány, které jakožto „soudy“ ve smyslu vymezeném unijním právem spadají do jeho systému procesních prostředků v oblastech pokrytých unijním právem, a tedy v tomto postavení mohou rozhodovat o uplatňování nebo výkladu unijního práva, splňovaly požadavky na účinnou právní ochranu [rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 112 a citovaná judikatura].
- 38 V tomto ohledu je nesporné, že maltští soudci mohou rozhodovat o otázkách týkajících se uplatňování nebo výkladu unijního práva a jakožto „soudy“ ve smyslu vymezeném tímto právem náleží do maltského systému procesních prostředků v „oblastech pokrytých unijním právem“ ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, takže tyto soudy musí splňovat požadavky kladené na účinnou soudní ochranu [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 114 a citovaná judikatura].
- 39 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a z bodů 9 až 11 tohoto rozsudku mimoto vyplývá, že předkládajícímu soudu byla podána žaloba podle vnitrostátního práva, kterou sdružení Repubblika zpochybňuje soulad ustanovení týkajících se postupu jmenování maltských soudců zejména s požadavky na nezávislost soudního systému členských států stanovenými unijním právem. Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU je přitom určen k tomu, aby se použil v souvislosti s žalobou, kterou je zpochybňován soulad ustanovení vnitrostátního práva, o nichž je tvrzeno, že mohou mít vliv na nezávislost soudců, s unijním právem (obdobně viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, body 11 až 13 a 46 až 52).
- 40 Pokud jde zadruhé o článek 47 Listiny, je třeba připomenout, že toto ustanovení, které je potvrzením zásady účinné právní ochrany, zakotvuje ve prospěch každého, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, právo na účinné prostředky nápravy před soudem [rozsudky ze dne 27. června 2013, Agroconsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, bod 59, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 87 a citovaná judikatura].

- 41 Přiznání tohoto práva v určitém konkrétním případě předpokládá, jak vyplývá z čl. 47 prvního pododstavce Listiny, že se osoba, která je uplatňuje, dovolává práv nebo svobod zaručených unijním právem [rozsudky ze dne 6. října 2020, *État luxembourgeois* (Právo podat prostředek nápravy proti žádosti o informaci v daňové oblasti), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 55, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 88].
- 42 Z informací obsažených v předkládacím rozhodnutí přitom nevyplývá, že by se sdružení Repubblika ve sporu v původním řízení dovolávalo práva, které by mu příslušelo na základě některého ustanovení unijního práva. V tomto sporu je totiž zpochybňován soulad ustanovení Ústavy upravujících jmenování soudců s unijním právem.
- 43 Je pravda, že sdružení Repubblika zpochybňuje rovněž legalitu jmenování ze dne 25. dubna 2019 a jakéhokoli případného pozdějšího jmenování, které by nebylo v souladu jednak s doporučeními stanoviska Benátské komise č. 940/2018 ze dne 17. prosince 2018 a jednak s čl. 19 odst. 1 SEU a článkem 47 Listiny. Nicméně sdružení Repubblika tuto legalitu zpochybňuje pouze z důvodu údajného nesouladu uvedených ustanovení Ústavy, na jejichž základě bylo o jmenování rozhodnuto, s unijním právem a nedovolává se toho, že by nějaké právo, které by mu příslušelo na základě některého ustanovení unijního práva, bylo v důsledku těchto jmenování jakkoli porušeno.
- 44 V souladu s čl. 51 odst. 1 Listiny se za těchto podmínek její článek 47 jako takový na spor v původním řízení nepoužije.
- 45 Avšak vzhledem k tomu, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ukládá všem členským státům povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých unijním právem ve smyslu zejména článku 47 Listiny, musí být posledně uvedené ustanovení náležitě zohledněno pro účely výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU [rozsudky ze dne 14. června 2017, *Online Games a další*, C-685/15, EU:C:2017:452, bod 54, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 143 a citovaná judikatura].
- 46 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že je použitelný ve věci, v níž je vnitrostátnímu soudu podána žaloba podle vnitrostátního práva, která směřuje k tomu, aby rozhodl o souladu vnitrostátních ustanovení upravujících postup jmenování soudců členského státu – který je státem tohoto vnitrostátního soudu – s unijním právem. Pro účely výkladu tohoto ustanovení musí být řádně zohledněn článek 47 Listiny.

Ke druhé otázce

- 47 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním ustanovením, která svěřují předsedovi vlády daného členského státu rozhodující pravomoc v postupu jmenování soudců, přičemž zároveň stanoví, že se tohoto postupu účastní orgán pověřený zejména hodnocením uchazečů o místo soudce a předkládáním doporučení předsedovi vlády.
- 48 V tomto ohledu je třeba připomenout, že organizace soudnictví v členských státech sice spadá do pravomoci těchto států, nic to však nemění na tom, že při výkonu této pravomoci musí členské státy dodržovat povinnosti, které pro ně vyplývají z unijního práva. Tak tomu může být zejména v případě vnitrostátních pravidel upravujících přijímání rozhodnutí o jmenování soudců [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 68 a citovaná judikatura, jakož i bod 79].

- 49 Článek 19 SEU pověřuje vnitrostátní soudy a Soudní dvůr úkolem zaručit plné uplatňování unijního práva ve všech členských státech a soudní ochranu práv, která pro jednotlivce z unijního práva vyplývají [rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 108].
- 50 Na tomto základě, a jak je uvedeno v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, stanoví členské státy systém prostředků a řízení zajišťujících účinný soudní přezkum v oblastech pokrytých unijním právem a zajistí, aby soudy, které spadají do tohoto systému a mohou rozhodovat o uplatňování nebo výkladu unijního práva, splňovaly požadavky na účinnou právní ochranu [rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, body 109 a 112 a citovaná judikatura].
- 51 V této souvislosti má nezávislost soudců členských států pro unijní právní řád zásadní význam z několika důvodů (rozsudek ze dne 9. července 2020, Land Hessen, C-272/19, EU:C:2020:535, bod 45). Je klíčová pro řádné fungování systému soudní spolupráce, kterou ztělesňuje mechanismus řízení o předběžné otázce stanovený v článku 267 SFEU, v tom smyslu, že tento mechanismus může být aktivován pouze orgánem, který je pověřen aplikací unijního práva a splňuje mimo jiné toto kritérium nezávislosti (viz zejména rozsudek ze dne 21. ledna 2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, bod 56 a citovaná judikatura). Požadavek nezávislosti soudů, který je inherentní posláním rozhodovat jako soud, je rovněž součástí podstaty základního práva na účinnou právní ochranu a na spravedlivý proces podle článku 47 Listiny, které má zásadní význam jakožto záruka ochrany všech práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, a jako záruka zachování společných hodnot členských států uvedených v článku 2 SEU, zejména hodnoty právního státu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 26. března 2020, Přezkum Simpson v. Rada a HG v. Komise, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, body 70 a 71, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 116 a citovaná judikatura].
- 52 Zatímco tedy článek 47 Listiny přispívá k dodržování práva na účinnou soudní ochranu každého jednotlivce uplatňujícího v určité věci právo, které pro něj vyplývá z unijního práva, čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU má za cíl zajistit, aby systém prostředků zavedený každým členským státem zaručoval účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem.
- 53 Podle ustálené judikatury Soudního dvora vyžadují záruky nezávislosti a nestrannosti na základě unijního práva existenci pravidel, zejména pokud jde o složení orgánu, jmenování, funkční období, jakož i důvody pro zdržení se hlasování, vyloučení pro podjatost a odvolání jeho členů, která umožní rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců o neovlivnitelnosti uvedeného orgánu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutralitě ve vztahu k zájmům vzájemně se střetávajícím ve věci [rozsudky ze dne 19. září 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 53, ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 66, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 117 a citovaná judikatura].
- 54 V souladu se zásadou oddělení mocí, která charakterizuje fungování právního státu, musí být zejména zaručena nezávislost soudů na zákonodárné a výkonné moci [rozsudky ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 124, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 118].
- 55 V tomto ohledu je nezbytné, aby byli soudci chráněni před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly ohrozit jejich nezávislost. Pravidla zmíněná v bodě 53 tohoto rozsudku musí zejména umožnit, aby byl vyloučen nejen jakýkoli přímý vliv ve formě pokynů, ale také jakékoli formy nepřímého vlivu, který by mohl usměrňovat rozhodnutí dotýčných soudců [rozsudky ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko

(Nezávislost Nejvyššího soudu), C-619/18, EU:C:2019:531, bod 112, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 119].

- 56 Co se týče konkrétně podmínek, za jakých jsou přijímána rozhodnutí o jmenování soudců, měl již Soudní dvůr příležitost upřesnit, že samotná skutečnost, že dotčení soudci jsou jmenováni prezidentem členského státu, nemůže založit jejich závislost na prezidentovi ani vyvolat pochybnosti o jejich nestrannosti, pokud po svém jmenování nejsou dotčení při výkonu své funkce vystaveni žádnému tlaku a nedostávají pokyny [rozsudky ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 133, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 122].
- 57 Soudní dvůr však rovněž uvedl, že je nezbytné ověřit, zda hmotněprávní a procesní podmínky, na jejichž základě jsou rozhodnutí o jmenování přijímána, jsou takového rázu, že nemohou u jednotlivců vyvolat legitimní pochybnosti stran neovlivnitelnosti dotčených soudců ve vztahu k vnějším skutečnostem a jejich neutrality ve vztahu ke střetávajícím se zájmům, jakmile jsou dotčení jmenováni, a že je za tímto účelem zejména důležité, aby byly uvedené podmínky a postupy nastaveny tak, že budou splněny požadavky připomenuté v bodě 55 tohoto rozsudku [rozsudky ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, body 134 a 135, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 123].
- 58 V projednávané věci se pochybnosti předkládajícího soudu z hlediska čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU v podstatě týkají vnitrostátních ustanovení, která svěřují předsedovi vlády daného členského státu rozhodující pravomoc v postupu jmenování soudců, přičemž zároveň stanoví, že se tohoto postupu účastní orgán pověřený zejména hodnocením uchazečů o místo soudce a předkládáním doporučení předsedovi vlády.
- 59 V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, jak vyplývá ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, že ustanovení Ústavy týkající se jmenování soudců zůstala nezměněna od jejich přijetí v průběhu roku 1964 až do ústavní reformy v roce 2016, kdy byl zřízen výbor pro jmenování soudců uvedený v článku 96 Ústavy. Před touto reformou byla pravomoc předsedy vlády omezena pouze požadavkem, podle něhož museli uchazeči o soudcovské místo splňovat podmínky za tím účelem stanovené Ústavou.
- 60 Přistoupení Maltské republiky k Unii podle článku 49 SEU tedy proběhlo na základě ustanovení Ústavy z doby před touto reformou.
- 61 Tento článek 49, který upravuje možnost každého evropského státu požádat o členství v Unii, přitom upřesňuje, že Unie sdružuje státy, které svobodně a dobrovolně přistoupily ke společným hodnotám v současnosti uvedeným v článku 2 SEU, tyto hodnoty uznávají a zavázaly se k jejich podpoře.
- 62 Z článku 2 SEU konkrétně vyplývá, že Unie je založena na takových hodnotách, jako je právní stát, které jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se mimo jiné spravedlností. V tomto ohledu je třeba uvést, že vzájemná důvěra mezi členskými státy, a zejména mezi jejich soudy vychází ze základního předpokladu, podle kterého členské státy sdílejí řadu společných hodnot, na nichž se Unie zakládá, jak je upřesněno v uvedeném článku [v tomto smyslu viz posudek 2/13 (Přistoupení Unie k EÚLP), ze dne 18. prosince 2014, EU:C:2014:2454, bod 168, a rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 30].

- 63 Z toho vyplývá, že dodržování hodnot zakotvených v článku 2 SEU členským státem je podmínkou pro požívání všech práv vyplývajících z uplatňování Smluv na tento členský stát. Členský stát tedy nemůže změnit své právní předpisy tak, aby to vedlo ke snížení úrovně ochrany hodnoty právního státu vyjádřené zejména v článku 19 SEU [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 108].
- 64 Členské státy jsou tedy povinny dbát na to, aby nedošlo z hlediska této hodnoty ke snížení úrovně jejich právních předpisů v oblasti organizace soudnictví, tím, že se zdrží přijímání pravidel, která by ohrozila nezávislost soudců [obdobně viz rozsudek ze dne 17. prosince 2020, Openbaar Ministerie (Nezávislost vystavujícího justičního orgánu), C-354/20 PPU a C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, bod 40].
- 65 V této souvislosti již Soudní dvůr v podstatě rozhodl, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním ustanovením týkajícím se organizace soudnictví, která mohou v daném členském státě představovat snížení úrovně ochrany hodnoty právního státu, zejména záruk nezávislosti soudů [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019: bod 124, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153].
- 66 Naproti tomu účastní-li se postupu jmenování soudců takový orgán, jako je výbor pro jmenování soudců, který byl při ústavní reformě v roce 2016 zřízen článkem 96A Ústavy, může to v zásadě přispět ke zobjektivnění tohoto postupu tím, že je omezen rozhodovací prostor, který má předseda vlády při výkonu pravomoci, která je mu v této oblasti svěřena. K tomu je ještě zapotřebí, aby byl takový orgán sám o sobě dostatečně nezávislý na zákonodárné a výkonné moci a na orgánu, jemuž má předložit doporučení ohledně hodnocení uchazečů o soudcovské místo [obdobně viz rozsudky ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, body 137 a 138, a ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, body 124 a 125].
- 67 V projednávané věci zmiňuje předkládající soud řadu pravidel, u nichž je patrné, že jimi lze zaručit nezávislost výboru pro jmenování soudců na zákonodárné a výkonné moci. Tak je tomu v případě pravidel obsažených v čl. 96A odst. 1 až 3 Ústavy týkajících se složení tohoto výboru a zákazu, aby v něm zasedaly politicky činné osoby, dále je tomu tak v případě povinnosti uložené členům tohoto výboru v čl. 96A odst. 4 Ústavy, aby jednali na základě vlastního uvážení a neřídili se pokyny určité osoby či orgánu a nepodléhali jejich kontrole, jakož i v případě povinnosti tohoto výboru zveřejňovat se souhlasem ministra spravedlnosti kritéria, na jejichž základě je hodnocení prováděno, což ostatně učinil, jak uvedl generální advokát v bodě 91 svého stanoviska.
- 68 Předkládající soud mimoto v projednávané věci neuvedl, že by měl pochybnosti o podmínkách, za nichž byli jmenováni členové výboru pro jmenování soudců zřízeného článkem 96A Ústavy, nebo o způsobu, jakým tento orgán konkrétně plní svou úlohu.
- 69 Je tedy patrné, že zřízení výboru pro jmenování soudců článkem 96A Ústavy posiluje záruku nezávislosti soudců.
- 70 Zadruhé je třeba uvést, jak zdůrazňuje zejména Komise, že i když předseda vlády má v souladu s vnitrostátními ustanoveními, o něž jde v původním řízení, při jmenování soudců nepochybnou pravomoc, nic to nemění na tom, že výkon této pravomoci je ohraničen podmínkami týkajícími se odborné praxe, které musí uchazeči o soudcovská místa splňovat, stanovenými v čl. 96 odst. 2 a čl. 100 odst. 2 Ústavy.

- 71 Dále se předseda vlády sice může rozhodnout, že prezidentovi republiky navrhne jmenování uchazeče, který nebyl navržen výborem pro jmenování soudců zřízeným v článku 96A Ústavy, avšak v takovém případě je v souladu s čl. 96 odst. 4 a čl. 100 odst. 6 Ústavy povinen sdělit své důvody Sněmovně reprezentantů a – s výjimkou jmenování nejvyššího soudce – prostřednictvím prohlášení zveřejněného v úředním věstníku *Gazzetta tal-Gvern ta' Malta*. Pokud přitom předseda vlády vykonává tuto pravomoc pouze zcela výjimečně a drží se striktního a účinného plnění takové povinnosti uvést odůvodnění, nemůže tato pravomoc vyvolat legitimní pochybnosti o nezávislosti vybraných uchazečů.
- 72 Vzhledem ke všem těmto skutečnostem nic nenasvědčuje tomu, že by vnitrostátní ustanovení týkající se jmenování soudců, o která jde v původním řízení, mohla u jednotlivců vyvolat legitimní pochybnosti o neovlivnitelnosti jmenovaných soudců ve vztahu k vnějším skutečnostem, a zejména přímým nebo nepřímým vlivům zákonodárné a výkonné moci, a o jejich neutralitě ve vztahu ke střetávajícím se zájmům, a že by tak mohla vést k tomu, že se tito soudci nebudou jevit jako nezávislí nebo nestranní, což by mohlo narušit důvěru, kterou v demokratické společnosti a právním státě musí justice u jednotlivců vzbuzovat.
- 73 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním ustanovením, která svěřují předsedovi vlády daného členského státu rozhodující pravomoc v postupu jmenování soudců, přičemž zároveň stanoví, že se tohoto postupu účastní nezávislý orgán pověřený zejména hodnocením uchazečů o místo soudce a předkládáním doporučení předsedovi vlády.

Ke třetí otázce

- 74 Vzhledem k odpovědi na druhou otázku není namístě odpovídat na třetí otázku.

K nákladům řízení

- 75 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že je použitelný ve věci, v níž je vnitrostátnímu soudu podána žaloba podle vnitrostátního práva, která směřuje k tomu, aby rozhodl o souladu vnitrostátních ustanovení upravujících postup jmenování soudců členského státu – který je státem tohoto vnitrostátního soudu – s unijním právem. Pro účely výkladu tohoto ustanovení musí být řádně zohledněn článek 47 Listiny základních práv Evropské unie.
- 2) Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním ustanovením, která svěřují předsedovi vlády daného členského státu rozhodující pravomoc v postupu jmenování soudců, přičemž zároveň stanoví, že se tohoto postupu účastní nezávislý orgán pověřený zejména hodnocením uchazečů o místo soudce a předkládáním doporučení předsedovi vlády.

Podpisy